

Hälsoundersökningar placerade barn och unga

Dialogmöte i Skaraborg

2024-12-04

Agenda:

Bakgrund

Information hälsoundersökningar

Paus

Dialog

Återkoppling och medskick för framtida
arbete

Välkomna!

Kom ihåg att vi önskar få
till dialog under mötet,
tveka inte att ställa era
frågor.

Bakgrund placerade barns hälsa

- Betydligt fler hälsoproblem och större behov av hälso- och sjukvård och tandvård än andra jämnåriga
- Gäller fysisk hälsa (inklusive tandhälsa), psykisk hälsa och vaccinationsgrad
- Påtagligt fler problem över en livstid
- Placering verkar inte kompensera för hälsoproblemen

Lagen om hälsoundersökning

- Lagstadgat krav att placerade barn enligt både SoL och LVU ska erbjudas en hälsoundersökning *i anslutning till placering*
- Socialnämnden ansvarar för att informera regionen om att undersökningen behövs och regionen ansvarar för att erbjuda undersökningen
- Undersökningen omfattar fysisk, psykisk och oral hälsa
- Omfattar alla barn, samt unga 18-20 år

Socialstyrelsens kartläggning

Tabell 3. Antal placerade barn/unga som hade genomgått en hälsoundersökning av den fysiska och psykiska hälsan

Lagrum	Antal barn och unga som undersökts*	Antal placerade barn och unga under juli-dec 2022*	Andel (%) hälsoundersökningar enligt lagrum
SoL	462	1 559	30
LVU	327	734	45
Totalt	789	2 293	34

*Antal svarande kommuner/stadsdelar är 212.

Källa: Socialstyrelsens enkätundersökning 2023.

Socialstyrelsens kartläggning

Tabell 4. Antal placerade barn/unga som hade genomgått en oral hälsoundersökning

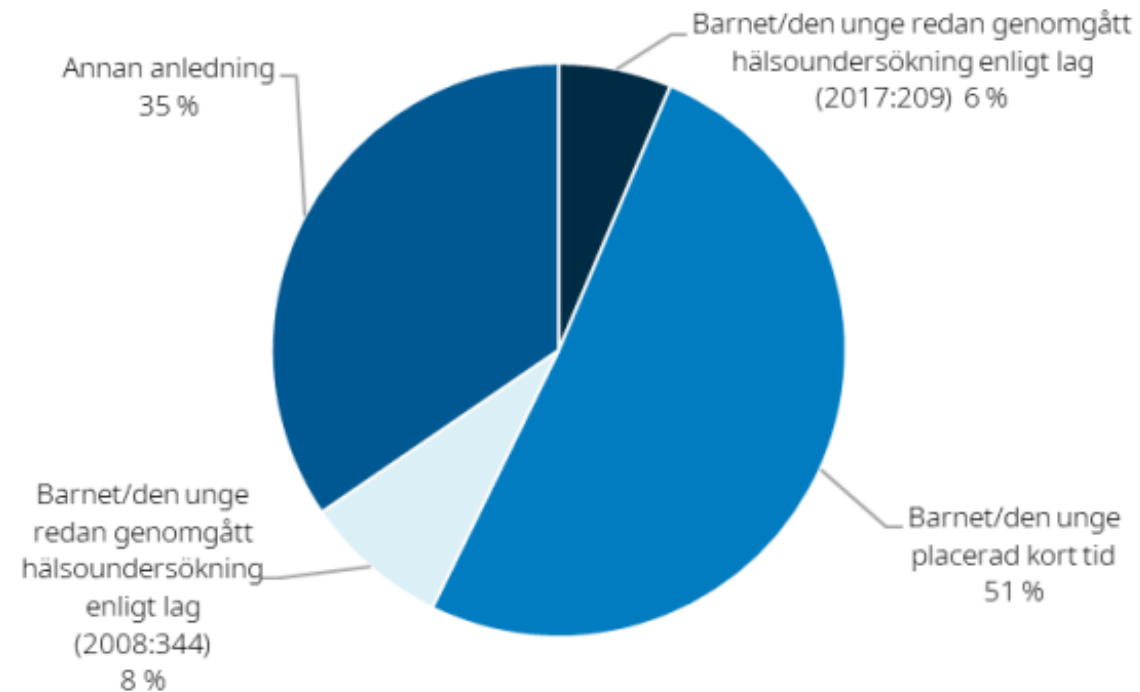
Lagrum	Antal barn och unga som undersökts*	Antal placerade barn och unga under juli-dec 2022*	Andel (%) tandvårdsundersökningar enligt lagrum
SoL	198	1 559	13
LVU	155	734	21
Totalt	353	2 293	15

*Antal svarande kommuner/stadsdelar är 212.

Källa: Socialstyrelsens enkätundersökning 2023.

Socialstyrelsens kartläggning

Figur 1. Olika anledningar till att kommunerna/stadsdelen bedömt undersökningen som obehövlig och därmed inte underrättat regionen om hälsoundersökning

*Antal svarande kommuner/stadsdelar är 212.

Källa: Socialstyrelsens enkätundersökning 2023.

Socialstyrelsens kartläggning

Tabell 7. Antal barn/unga där vidare vårdbehov upptäcktes vid genomgången hälsoundersökning

Lagrum	Antal barn och unga med behov av vidare vård *	Antal placerade barn och unga som hälsoundersökts	Andel (%) barn och unga med behov av vidare vård
SoL	172	462	37
LVU	113	327	35
Totalt	285	789	36

*Antal svarande kommuner/stadsdelar är 212.

Källa: Socialstyrelsens enkätundersökning 2023.

Socialstyrelsens kartläggning

Tabell 8. Antal barn/unga där vidare vårdbehov upptäcktes vid genomgången oral hälsoundersökning

Lagrum	Antal barn och unga* med behov av vidare tandvård	Antal placerade barn och unga som fick en oral hälsoundersökning	Andel (%) barn och unga med behov av vidare tandvård
SoL	72	198	36
LVU	42	155	27
Totalt	114	363	31

*Antal svarande kommuner/stadsdelar är 212.

Källa: Socialstyrelsens enkätundersökning 2023.

Tre olika typer av undersökningar

ASYL

Hälsoundersökning
för asylsökande
m fl enligt lag
2008:344

LVU

Läkarundersökning
enligt 32 § LVU

Hälsoundersökning

Hälsoundersökning
enligt lag 2017:209
(med föreskrift HSLF-FS
2019:19)

Delvis olika syften

Asyl

- uppmärksamma eventuell ohälsa och behov av smittskyddsåtgärder, samt för att informera om möjligheten att få del av hälso- och sjukvård och tandvård

LVU

- att identifiera sjukdom, skada eller funktionsnedsättning som kan ha betydelse för behovet av vård enligt LVU och för planering av vården

Hälsoundersökning

- en medicinsk bedömning av behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård
- hur socialnämnden ska verka för att barnet eller den unge ska få sitt behov av hälso- och sjukvård och tandvård tillgodosett
- hälso- och sjukvårdens och tandvårdens fortsatta kontakt med barnet eller den unge

Behövs ibland fler undersökningar

Läkarundersökning enligt 32 § LVU ersätter *inte* en hälsoundersökning

- Barn som placeras enligt LVU behöver två undersökningar, *om inte* innehållet i undersökningen enligt 32 § är motsvarande

Hälsoundersökning för asylsökande ersätter *inte* en hälsoundersökning

- Ensamkommande barn som placeras kan alltså behöva två hälsoundersökningar (tre om LVU) *om inte* innehållet i asylundersökning är motsvarande

Begreppet obehövlig

“Socialnämnden ska, *om det inte är obehövligt*, underrätta regionen...”

Kan ex vara:

- Om barnet genomgått en hälsoundersökning senaste halvåret
- Om placeringen beräknas bli *mycket* kortvarig

Huvudregeln är att en hälsoundersökning **SKA** ske och att det behövs medicinsk kompetens för att avgöra annorlunda

Inför placering utanför det egna hemmet

Socialtjänsten ska initiera en hälsoundersökning i samband med placering

Vårdcentralen ska erbjuda en tid för undersökning skyndsamt

Om det redan i ett tidigt skede framkommer behov av remittering till specialistenhet ska det ske utan dröjsmål

Samverkan för barns och ungas hälsa

Överenskommelse mellan
Västra Götalands kommuner
och Västra Götalandsregionen

Gäller från och med 2021-01-01

Vad ska socialnämnden

Uteslut att
hälsundersökning är
"obehövlig"

- Utförd senaste året?
- Mycket kortvarig placering utan oro (ex tillfälligt sjuk vårdnadshavare)

Anmäl behov till regionen

- Ska ske i nära anslutning till placering
- Skicka begäran om hälsundersökning enligt [HSLF-FS 2019:19](#) till:
Vårdcentral + Folktandvård/
Allmäntandvårdsklinik
[BBIC-begäran](#) (fysisk + oral)

Vad ska regionen göra?

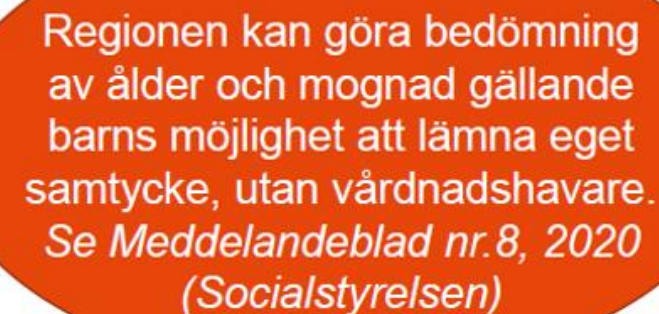
Ansvarar för att inhämta tidigare uppgifter från vårdgivare

Inhämtar nödvändiga samtycken från barn och/eller vårdnadshavare

Ansvarar för att erbjuda undersökningen *och* för att återkoppla resultatet till socialtjänsten i ett utlåtande

Sekretess och samtycke

- Socialtjänsten behöver *inte* inhämta samtycke från barn eller vårdnadshavare för att *meddela* regionen behov av undersökning (10 kap. 28 § OSL)
- Regionen behöver dock samtycke för att *genomföra* undersökning. Det är regionens ansvar att inhämta det
- Vid LVU har socialnämnden större befogenheter

Regionen kan göra bedömning av ålder och mognad gällande barns möjlighet att lämna eget samtycke, utan vårdnadshavare. Se Meddelandeblad nr.8, 2020 (Socialstyrelsen)

RMR Hälsoundersökning på vårdcentral av barn och unga som vårdas utanför hemmet

- Giltig till mars 2026
- Hälsoundersökningen görs på vårdcentral
- Vårdcentralen ska erbjuda en tid för hälsoundersökning – *den bör erbjudas inom 4 veckor*
- Om behov av remittering till specialistenhet framkommer ska det ske utan dröjsmål

[Hälsoundersökning på vårdcentral av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet](#)

Reviderad och gäller även barn/unga i skyddat boende

Patientmedverkan och kommunikation

Anpassa till barnets/den unges ålder, mognad och ev. behov av kommunikationsstöd

Barnet ska ges möjlighet att med egna ord ta upp frågor och funderingar om sin hälsa

Erbjud enskilt samtal !

- Om det är olämpligt eller inte möjligt bör någon annan än vårdnadshavaren medverka så att barnet kan tala fritt
- Planera tillsammans med socialtjänsten vilka som bör medverka

RMR Hälsoundersökning på vårdcentral av barn och unga som vårdas utanför hemmet

- Barnhälsovård
- Elevhälsa
- Barn- och ungdomspsykiatrisk verksamhet
- Barn- och ungdomsmedicinsk verksamhet
- Ungdomsmottagning
- Socialnämndens personakt om barnets eller den unges fysiska och psykiska hälsa

Vårdcentralen inhämtar journaluppgifter som bedöms ha betydelse för undersökningen

RMR Hälsoundersökning på vårdcentral av barn och unga som vårdas utanför hemmet

Anamnes – tillämpliga delar

Ärftlighet

Tidigare sjukdomar, operationer, sjukvårdskontakter

Vaccinationer, tillväxt, syn, hörsel

Levnadsvanor

Psykiska/psykiatriska problem

Hälsorisker – alkohol, tobak, substansbruk

Reproduktiv och sexuell hälsa

Våld, utsatthet

Information om förhållande på skola, förskola,
inlärningssvårigheter, kamratrelationer,
fritidsintressen

RMR Hälsoundersökning på vårdcentral av barn och unga som vårdas utanför hemmet

- **Status** – relevanta delar - fysisk och psykisk hälsa
 - Längd/vikt
 - Syn och hörsel
 - Psykiskt status
 - Somatiskt status
 - Tecken på misshandel, vanvård, självdestruktivt beteende
 - Ställningstagande till lab-undersökningar och drogscreening

Regional medicinsk riktlinje

Hälsoundersökning på vårdcentralen av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

Sammanfattning och bedömning - ska innehålla fysiskt och psykiskt hälsotillstånd samt eventuellt tecken till funktionsnedsättning

Beakta särskilt:

- Kroniska eller upprepade infektioner
- Kroniskt smärttillstånd
- Fetma eller undervikt
- Astma, allergi, eksem
- Substansbruk
- Misstanke om utsatt för våld eller övergrepp
- Självskaдебeteende
- Behov av orosanmälan

RMR Hälsoundersökning på vårdcentral av barn och unga som vårdas utanför hemmet - uppföljning

Mynna ut i ett utlåtande till socialtjänsten med:

- Medicinsk bedömning
- Vårdplan
- Vilka utredningar och undersökningar som planeras
- Var fortsatt uppföljning ska ske
- Beskrivning av barnets behov

Journalkopia är inte tillräckligt!

Avgifter för intyg

- Kostnaden för hälsoundersökningen ligger på regionen och debiteras internt
- Tandvården ersätts med en fastslagen summa/gjord undersökning
- Inklusive förarbete, undersökning, intygsskrivande

KVÅ-kod

- Läkarundersökning enligt 32§ LVU = AV031
- Hälsundersökning av barn och unga på begäran av socialtjänst (LVU, SOL och inför placering och barn i skyddat boende) = AV140
- Inom hälso- och sjukvård används en sk Z kod vid hälsokontroller = Z13.8W (riktad hälsokontroll avseende andra specificerade tillstånd) om den används vid hälsundersökningar enligt ovan skall den kombineras med KVÅ kod
- Tandvården registrerar undersökningen med åtgärd VG101
- [Hälsundersökningar av placerade barn](#)
- [Nya bestämmelser om skyddat boende](#)

Finns ingen bra heltäckande statistik för Skaraborg (eller VGR) vad gäller hur många hälsoundersökningar som gjorts inför placering eller hur många barn som placerats eller vilken kvalite undersökningarna har.

För undersökning av oral hälsa har vi idag ingen statistik.

I Skaraborg gjordes under 2023, 28 undersökningar som dokumenterades med KVÅ kod AV140

Hur ser det då ut i VGR

Oktober 2022 till och med september 2023				
Registrerade koder	Vårdcentral	Övriga enheter	Total antal registreringar	Totalt antal enheter
KVÅ-kod AV140	151	0	151	59
ICD10-kod Z13.8W	231	238	469	165
AV140 + Z13.8W	78	0	78	32

Oktober 2023 till och med september 2024				
Registrerade koder	Vårdcentral	Övriga enheter	Total antal registreringar	Totalt antal enheter
KVÅ-kod AV140	212	0	212	75
ICD10-kod Z13.8W	247	303	550	93
AV140 + Z13.8W	120	0	120	40

Oktober 2022 – september 2023 registrerades 151 KVÅ koder AV 140 på 59 vårdcentraler

Oktober 2023 – september 2024 registrerades 212 KVÅ koder AV 140 på 75 vårdcentraler

I VGR finns ca 200 Vårdcentraler

Antal hälsoundersökningar med KVÅ kod AV 140 sept 2022 – sept 2023

Bräcke Vilan	<5
Grästorp	8
Vara	<5
Mösseberg	12
Oden	<5
Stenstorp	<5
Götene	<5
Ågårdsskogen	<5
Hamnstaden	<5
Sjöstaden	<5
Karlsborg	<5
Töreboda	<5
Billingen	6
Mariestad	<5
Södra Ryd	<5

<5 kan vara 1 – 4
undersökningar

Z 138W riktad hälsoundersökning

Hälsoundersökn Z138W	Antal sept 2022 till sept 2023
Bräcke Vilan	<5
Grästorp	9
Vara	11
Mösseberg	11
Oden	<5
Götene	<5
Ågårdsskogen	<5
Guldvingen	16
Hamnstaden	<5
Allemanshälsan	<5
Hälsocentralen	<5
Sjöstaden	<5
Centrum	<5
Karlsborg	<5
Töreboda	<5
Billingen	<5
Hentorp	<5
Gullspång	<5
Södra Ryd	<5
SkaS	157

I dessa siffror ryms ett antal Hälsoundersökningar av placerade barn men vi kan inte få fram hur många.
Vi kan inte heller se hur många begäran som skickats från Vårdcentralerna till specialistvården

Uppföljning av RMR

- Kunskapscentrum för psykisk hälsa har ansvar för att följa upp
- Uppföljning pågår nu
- Men vår utdata blir aldrig bättre än det vi matar in i systemen
- och hur följer vi kvalitén på de undersökningar som utförs?

Kontaktuppgifter till regionerna

för socialtjänsten vid begäran av
hälsoundersökning för placerade
barn

Västra Götaland

Hälsoundersökningar avseende barn i Region Västra Götaland

Fysisk och psykisk hälsa

0-20 år
Vårdcentral

[Vårdcentraler i Västra Götaland](#)

Oral hälsa avseende barn från annan region

3-20 år
Tandvårdssamordning, Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen

Support - för vårdgivare:

[010 - 441 27 00](tel:010-4412700)
(måndag, onsdag och torsdag, kl. 09.00-11.00)

epost:
koncernkontoret.tandvard@vgregion.se

Oral hälsa avseende barn i regionen

3-19 år
Tandvårdsklinik

[Val av tandvårdsklinik i Västra Götaland 3-19 år \(PDF\)](#)

Unga vuxna 20+ år
Tandvårdsklinik

[Val av tandvårdsklinik i Västra Götaland unga vuxna \(PDF\)](#)

[Överenskommelsen för barns och ungas hälsa i Västra Götaland](#)

Dialog

- När/var fungerar det bra?
- Goda exempel
- Utmaningar/förslag på utvecklingsområden?

Tack för idag!

karin.ahlqvist@skaraborg.se

maria.katarina.soderberg@vgregion.se

